

ПІДХІД, ЗАСНОВАНИЙ НА ПРАВАХ ЛЮДИНИ, У ГРОМАДЯНСЬКІЙ ОСВІТІ

ПІДХІД, ЗАСНОВАНИЙ НА ПРАВАХ ЛЮДИНИ (ДАЛІ – ППЛ)

це рамковий підхід до людського розвитку, в основу якого покладено міжнародні стандарти прав людини та діяльність спрямовану на просування та захист прав людини.

ВІН СПРЯМОВАНИЙ НА:

- АНАЛІЗ НЕРІВНОСТІ
- УСУНЕННЯ ДИСКРИМІНАЦІЙНИХ ПРАКТИК
- УСУНЕННЯ НЕСПРАВЕДЛИВОГО РОЗПОДІЛУ ВЛАДИ

КИТАЙСЬКЕ ПРИСЛІВ'Я СТВЕРДЖУЄ

“ЯКЩО ВИ ДАСТЕ МЕНІ РИБУ, Я БУДУ ЇСТИ СЬОГОДНІ, ЯКЩО ВИ НАВЧИТЕ МЕНЕ ЛОВИТИ РИБУ, Я ЗМОЖУ ЇСТИ ЗАВТРА”

ППЛ – це немовби дати людині вудку й навчити її ловити рибу.

ППЛ МАЄ ДВІ МЕТИ:

- НАДАТИ МОЖЛИВІСТЬ НОСІЯМ ПРАВ ВИМАГАТИ ТА РЕАЛІЗОВУВАТИ СВОЇ ПРАВА;
- ПОСИЛИТИ СПРОМОЖНІСТЬ НОСІЇВ ОБОВ'ЯЗКІВ, ЯКІ ЗОБОВ'ЯЗАНІ ПОВАЖАТИ, ЗАХИЩАТИ, ЗАОХОЧУВАТИ ТА РЕАЛІЗОВУВАТИ ПРАВА ЛЮДИНИ.

СКЛАДОВІ ПРОЄКТУ/ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТОЩО, ЗАСНОВАНІ НА ПРИНЦИПАХ ППЛ:

- ПРОСУВАЄ ПРАВА ЛЮДИНИ
- ПРОЦЕС ПРОЄКТУ ҐРУНТУЄТЬСЯ НА ЦІННОСТЯХ І СТАНДАРТАХ ПРАВ ЛЮДИНИ
- СПРЯМОВАНИЙ НА РОЗШИРЕННЯ ПРАВ І МОЖЛИВОСТЕЙ НОСІЇВ ПРАВ ТА ПОСИЛЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ НОСІЇВ ОБОВ'ЯЗКІВ

НОСІЇ ПРАВ – це особи або соціальні групи, які мають певні права щодо носіїв обов'язків.

НОСІЇ ОБОВ'ЯЗКІВ – це державні або недержавні суб'єкти, які зобов'язані поважати, захищати, заохочувати та реалізовувати права людини носіїв прав.

ПРИНЦИПИ ППЛ:

- УНІВЕРСАЛЬНІСТЬ
- НЕПОДІЛЬНІСТЬ
- ІНКЛЮЗИВНІСТЬ ТА НЕДИСКРИМІНАЦІЯ
- ПІДЗВІТНІСТЬ
- УЧАСТЬ

ТЕКСТ: НАЗАРІЙ БОЯРСЬКИЙ

УНІВЕРСАЛЬНІСТЬ

ЯК ПРИНЦИП ПІДХОДУ, ЗАСНОВАНОГО НА ПРАВАХ ЛЮДИНИ, У ГРОМАДЯНСЬКІЙ ОСВІТІ

ПІДХІД, ЗАСНОВАНИЙ НА ПРАВАХ ЛЮДИНИ, У ГРОМАДЯНСЬКІЙ ОСВІТІ

Концепція, яка втілює принципи прав людини в практику роботи в освітньому середовищі та керує плануванням, впровадженням і моніторингом освітніх програм.

ПРИНЦИПИ:

Підхід, заснований на правах людини також передбачає, що принципи прав людини інтегровані на всіх етапах планування та впровадження освітніх курсів. Принцип універсальності як принцип підходу, заснованого на правах людини, під час розробки навчальних програм може застосовуватися до курсів громадянської освіти на рівні планування та реалізації

1) СТРАТЕГІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Результати чітко пов'язані з покращенням ситуації з дотриманням прав людини, як це сформульовано в стандартах прав людини. У курсах громадянської освіти це означає, що курс стратегічно спрямований на:

ПЕРЕДАЧУ ОСНОВНОГО ЗМІСТУ ТА НАВИЧОК, ПОВ'ЯЗАНИХ З ПРАВАМИ ЛЮДИНИ

АБО

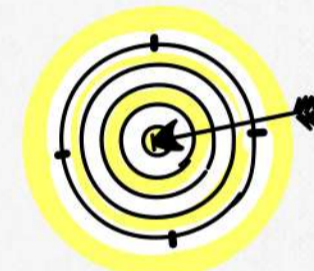
ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТРЕБ ГРОМАДИ, ВИРІШЕННЯ КОНКРЕТНОЇ ПРОБЛЕМИ

АБО

РЕАЛІЗАЦІЮ ПРАВ ОСОБИСТОСТІ ЧЕРЕЗ САМОРЕАЛІЗАЦІЮ СТУДЕНТА, РОЗВИТОК ЙОГО ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ

2) РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сформульовані в концепції компетентностей учня, орієнтованих на освіту:

- надання знань і розуміння норм і принципів прав людини, цінностей, що лежать в їх основі, та механізмів їх захисту;
- навчання та викладання у спосіб, що поважає права як педагогів/педагогинь, так і учнів/учениць;
- розширення можливостей учнів користуватися правами та здійснювати їх, а також поважати і захищати права інших.

3) МЕТОДОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ, В ТІМ ЧИСЛІ

(Методики навчання, яка:)

- заохочує учнів ставити запитання;
- використовує досвід і знання учнів та учениць;
- відповідає вимогам інклюзивності;
- руйнує ієрархію статусів між учнями й ученицями;
- заохочує до співпраці та взаємного навчання між учасниками й учасницями.

(Навчальні матеріали, які:)

- відображають цінності прав людини;
- враховують різноманітні умови життя учнів та учениць;
- враховують особливі освітні потреби молоді з порушеннями зору або слуху;
- де можливо, широко доступні у достатній кількості та відповідними мовами (у тому числі мовою жестів та мовами меншин);
- не дискримінаційні, без мови ворожнечі.

4) ОЦІНЮВАННЯ З УРАХУВАННЯМ ВПЛИВУ ППЛ, ДЕ:

- учні й учениці беруть участь у розробці та проведенні оцінювання;
- оцінювання є частиною освітнього процесу;
- оцінювання проводиться регулярно;
- оцінювання здійснюється за допомогою методів зворотного зв'язку;
- оцінки відповідають здібностям учнів та учениць.

НЕПОДІЛЬНІСТЬ

ЯК ПРИНЦИП ПІДХОДУ, ЗАСНОВАНОГО НА ПРАВАХ ЛЮДИНИ, У ГРОМАДЯНСЬКІЙ ОСВІТІ

ПІДХІД, ЗАСНОВАНИЙ НА ПРАВАХ ЛЮДИНИ, У ГРОМАДЯНСЬКІЙ ОСВІТІ

КОНЦЕПЦІЯ, ЯКА ВТІЛЮЄ ПРИНЦИПИ ПРАВ ЛЮДИНИ В ПРАКТИКУ РОБОТИ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ТА КЕРУЄ ПЛАНУВАННЯМ, ВПРОВАДЖЕННЯМ І МОНІТОРИНГОМ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ.

КОНЦЕПТУАЛЬНА ЗАПИСКА

ОСКІЛЬКИ КАТЕГОРИЗАЦІЯ ПРАВ СТВОРЮЄ НЕБЕЗПЕЧНУ ІЄРАРХІЮ, ЯКА ПІДРИВАЄ РЕАЛІЗАЦІЮ ПРАВ, У ПРАКТИЧНОМУ СВІТІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ЧАСТО ДОВОДИТЬСЯ ВПОРЯДКОВУВАТИ РОБОТУ В ТАКИЙ СПОСІБ, АБИ ПОЧИНАТИ З ПЕВНОГО ПРАВА (ГРУПИ ПРАВ), А НЕ З ІНШИХ. ПРІОРИТЕТНІСТЬ ЗАЛЕЖАТИМЕ ВІД КОНТЕКСТУ ТА ПИТАНЬ, ЩО РОЗГЛЯДАЮТЬСЯ.

КОНЦЕПТУАЛЬНА ЗАПИСКА

ЗАВДЯКИ НЕПОДІЛЬНОСТІ, ЯКА СТОСУЄТЬСЯ ВЗАЄМОЗАЛЕЖНОСТІ ПРАВ, ОСВІТНЯ ПРОГРАМА МАЄ ЗВ'ЯЗОК ІЗ СУМІЖНИМИ ПРАВАМИ ЛЮДИНИ. ЦЕ ОЗНАЧАЄ, ЩО ОСВІТЯНИН МАЄ ВИЗНАЧИТИ ПОВ'ЯЗАНІ/БЛИЗЬКІ ПРАВА.

ПРИМІТКА

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ОДНАКОВОЮ МІРОЮ ЗОСЕРЕДЖЕНА НА РЕАЛІЗАЦІЇ, ПРОСУВАННІ ТА ЗАХИСТІ ПРАВ ЛЮДИНИ

ДЛЯ ЦЬОГО

ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ВІДПОВІДНА ПЕДАГОГІЧНА КОНЦЕПЦІЯ ТА НАВЧАЛЬНИЙ ПІДХІД:

- УНІВЕРСАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ДИЗАЙН
- ВЗАЄМОПОВ'ЯЗАНЕ НАВЧАННЯ / НАВЧАННЯ В ГРОМАДІ
- КУЛЬТУРНО РЕЛЕВАНТНА ПЕДАГОГІКА
- ПРОЄКТНЕ ТА ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ
- ІНКЛЮЗИВНА/ДИФЕРЕНЦІЙОВАНА ПЕДАГОГІКА
- ПЕДАГОГІКА, ОРІЄНТОВАНА НА ДІЮ / ТРАНСФОРМАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА
- ПЕДАГОГІКА, ЩО ПІДТРИМУЄ КУЛЬТУРУ / ПЕДАГОГІКА, ЩО ВІДРОДЖУЄ КУЛЬТУРУ
- ПЕДАГОГІКА, ОРІЄНТОВАНА НА УЧНЯ ТА УЧЕНИЦЮ
- НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ ПРОЄКТІВ
- ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ

ІНКЛЮЗИВНІСТЬ ТА НЕДИСКРИМІНАЦІЯ

ЯК ПРИНЦИП ПІДХОДУ, ЗАСНОВАНОГО НА ПРАВАХ ЛЮДИНИ, У ГРОМАДЯНСЬКІЙ ОСВІТІ

Позаяк у суспільстві наявні стереотипи та упередження, а також оскільки ми маємо обмежені ресурси, люди можуть мати більше або менше можливостей завдяки приналежності до певної

соціальної групи:

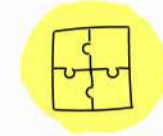
Інклюзія — це процес розширення участі всіх людей у житті суспільства

Йдеться про забезпечення того, щоб люди з різних соціальних груп, з різною ідентичністю та здібностями могли на рівних брати участь у житті суспільства.

ПІДХІД, ЗАСНОВАНИЙ НА ПРАВАХ ЛЮДИНИ, У ГРОМАДЯНСЬКІЙ ОСВІТІ

КОНЦЕПЦІЯ, ЯКА ВТІЛЮЄ ПРИНЦИПИ ПРАВ ЛЮДИНИ В ПРАКТИКУ РОБОТИ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ТА КЕРУЄ ПЛАНУВАННЯМ, ВПРОВАДЖЕННЯМ І МОНІТОРИНГОМ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ.

ПРИНЦИПИ

Інклюзія

ВУЗЬКЕ РОЗУМІННЯ

ЦЕ ПРОЦЕС ВКЛЮЧЕННЯ ЛЮДЕЙ З ФІЗИЧНИМИ ТА РОЗУМОВИМИ ПОРУШЕННЯМИ В ПОВНОЦІННЕ ЖИТТЯ ГРОМАДИ. КОЛИ МИ НАЗИВАЄМО СЕРЕДОВИЩЕ, ШКОЛУ ЧИ ПРОСТІР ІНКЛЮЗИВНИМ, МИ МАЄМО НА УВАЗІ, ЩО ЛЮДИ З ІНВАЛІДНІСТЮ ТА БЕЗ ІНВАЛІДНОСТІ МАЮТЬ ОДНАКОВИЙ ДОСТУП ДО НЬОГО І МОЖУТЬ БУТИ ЙОГО ЧАСТИНОЮ.

ШИРОКЕ РОЗУМІННЯ

ІНКЛЮЗІЯ СТОСУЄТЬСЯ ВСІХ СОЦІАЛЬНИХ ГРУП, ЯКІ МАЮТЬ МЕНШЕ МОЖЛИВОСТЕЙ, СТИКАЮТЬСЯ З ДИСКРИМІНАЦІЄЮ ТОЩО. НАПРИКЛАД, У МЕЖАХ ЦЬОГО МИ МОЖЕМО ГОВОРИТИ ПРО ІНКЛЮЗИВНІСТЬ ДО НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН, ЛГБТІК+ СПІЛЬНОТИ, ВИМУШЕНИХ МІГРАНТІВ ТА БАГАТОХ ІНШИХ ГРУП.

1 ІНСТИТУЦІЙНІ

- Склад керівних органів організації повинен демонструвати культурне та соціальне розмаїття.
- Варто розробити політики, які сприяють різноманітності та не дискримінації.
- Варто публічно комунікувати про свою відкритість до різних груп, зокрема до груп, які є вразливими до дискримінації.
- Публічно підтримувати групи, які стикаються з дискримінацією.
- Пам'ятні дати можна використовувати для демонстрації солідарності з різними соціальними групами.
- Застосовуйте тексти та візуальні матеріали, які демонструють вашу прихильність до цінності розмаїття.

2 ОРГАНІЗАЦІЙНІ

- Досліджуйте потреби спільнот.
- Дотримуйтеся принципу "Нічого для нас без нас": організовуючи захід для певної соціальної групи, залучайте її на всіх етапах планування та реалізації.
- Налаштовувати партнерство з іншими ініціативами, які репрезентують інтереси соціально вразливих груп, меншин.

КІЛЬКА ІДЕЙ, АБИ СТАТИ БІЛЬШ ІНКЛЮЗИВНИМИ НА РІЗНИХ РІВНЯХ.

3 ЛОГІСТИЧНІ

- У реєстраційній формі запитуйте людей, як ви можете створити для них більш інклюзивний простір — спеціальний кейтеринг, елементи архітектурної доступності.
- Завжди намагайтеся зробити місце проведення заходу архітектурно доступним для маломобільних груп населення.
- Під час організації кейтерингу не відокремлюйте людей з особливим харчуванням.
- Поміркуйте, як зробити захід більш доступним для різних груп людей: молоді сім'ї, люди з віддалених районів, люди з низьким рівнем доходу.

Будь-яка цінність - це не лише наші переконання

Важливо, щоб ми трансливали наші цінності та робили практичні кроки для їх втілення в життя

4 ЗМІСТОВНІ

- Тренерська команда має представляти культурне та соціальне розмаїття.
- Варто створити безпечний підтримуючий простір.
- Демонструйте і проговорюйте прихильність цінностям прав людини і різноманітності.
- Послугуйтеся прикладами, пов'язаними з досвідом людей і різних груп.
- Реагуйте на прояви мови ворожнечі та/або некоректної лексики (включно із сексизмом, гомофобією, гомофобією, антисемітизмом тощо).

Текст: НАЗАРІЙ БОЯРСЬКИЙ

ПІДЗВІТНІСТЬ

ЯК ПРИНЦИП ПІДХОДУ, ЗАСНОВАНОГО НА ПРАВАХ ЛЮДИНИ, У ГРОМАДЯНСЬКІЙ ОСВІТІ

ПІДХІД, ЗАСНОВАНИЙ НА ПРАВАХ ЛЮДИНИ, У ГРОМАДЯНСЬКІЙ ОСВІТІ

Концепція, яка втілює принципи прав людини в практику роботи в освітньому середовищі та керує плануванням, впровадженням і моніторингом освітніх програм.

ПРИНЦИПИ:

- УНІВЕРСАЛЬНІСТЬ
- НЕПОДІЛЬНІСТЬ
- ПІДЗВІТНІСТЬ
- УЧАСТЬ
- ІНКЛЮЗИВНІСТЬ ТА НЕДИСКРИМІНАЦІЯ

Термін "Підзвітність" означає прийняття відповідальності за чесну та етичну поведінку щодо інших.

Включення підзвітності в громадянську освіту має вирішальне значення для розширення можливостей людей стати активними, поінформованими та залученими громадянами.

Підзвітність — це принцип, згідно з яким окремі особи, організації чи установи повинні нести відповідальність за свої дії та рішення.

"Підзвітність як інструмент ППЛ у громадянській освіті" означає застосування механізмів для забезпечення того, щоб програми та заходи громадянської освіти підтримували права людини та ефективно навчали людей про їхні права та обов'язки як громадян

Включення підзвітності в громадянську освіту передбачає:

- РОЗРОБКУ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ;
- ПІДГОТОВКУ ВЧИТЕЛІВ(-ОК)/ВИКЛАДАЧІВ(-ОК);
- МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНЮВАННЯ;
- СПРИЯННЯ АКТИВНІЙ ГРОМАДЯНСЬКІЙ ПОЗИЦІЇ;
- ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ.

Платформи для залучення громади:

- ВІРТУАЛЬНА МЕРІЯ АБО ЗАСІДАННЯ МУНІЦИПАЛЬНОЇ РАДИ;
- ВИЗНАЧЕННЯ ОКРЕСЛЕННЯ ПРІОРИТЕТНОСТІ ПРОБЛЕМ ГРОМАДИ;
- ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ;
- ГРОМАДСЬКИЙ БЮДЖЕТ;
- ГРОМАДСЬКІ ЧАТ-БОТИ;
- ПЕРСОНАЛІЗОВАНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ;
- ЦИКЛ ЗВОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ З ГРОМАДЯНАМИ;
- ЕКОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ ТА ЗВІТНІСТЬ;
- ГЕНЕРУВАННЯ ІДЕЙ СИЛАМИ ГРОМАДИ;
- МІСЬКЕ ПЛАНУВАННЯ, КЕРОВАНЕ ГРОМАДОЮ, ТА "РОЗУМНІ" РАЙОНИ;
- ТИПИ ЗАХОДІВ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ НА ОСНОВІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.

Основні поради щодо застосування підзвітності як основи ППЛ у громадянській освіті:

- ВИКЛАДАЙТЕ ОСНОВИ ПІДЗВІТНОСТІ УРЯДУ;
- ФОРМУЙТЕ ЦІННІСТЬ ПРОЗОРОСТІ ТА ВІДКРИТОСТІ УРЯДУ;
- ТЕМАТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПРИКЛАДИ З РЕАЛЬНОГО ЖИТТЯ;
- ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ;
- РОЛЬОВІ ІГРИ ТА МОДЕЛЮВАННЯ;
- ІМІТАЦІЯ СУДОВИХ ПРОЦЕСІВ ТА ДЕБАТІВ;
- ЗАПРОШЕНІ СПІКЕРИ(-КИ) ТА ПОЇЗДКИ НА МІСЦЯ.

ТЕКСТ: САЛОМЕ ІОБАДЗЕ

УЧАСТЬ

ЯК ПРИНЦИП ПІДХОДУ, ЗАСНОВАНОГО НА ПРАВАХ ЛЮДИНИ, У ГРОМАДЯНСЬКІЙ ОСВІТІ

ПІДХІД, ЗАСНОВАНИЙ НА ПРАВАХ ЛЮДИНИ, У ГРОМАДЯНСЬКІЙ ОСВІТІ

Концепція, яка втілює принципи прав людини в практику роботи в освітньому середовищі та керує плануванням, впровадженням і моніторингом освітніх програм.

ПРИНЦИПИ:

УЧАСТЬ

Це право людини, яке захищає здатність людей та громадянського суспільства брати участь у прийнятті рішень, які впливають на їх життя. Воно ґрунтується на принципі що кожен має право голосу і право брати участь у справах своєї країни світу

Стаття 21 "Загальної Декларації прав людини"
Стаття 25 "Міжнародного пакту про громадянські та політичні права"
Стаття 13 "Конвенції про права дитини"

ФОРМИ ТА РІВНІ УЧАСТІ:

- ГОЛОСУВАННЯ
- БАЛОТУВАННЯ НА ПОСАДУ
- ВСТУП ДО ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ
- ВИСЛОВЛЕННЯ ДУМОК
- ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ
- УЧАСТЬ У ПУБЛІЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЯХ
- ВПЛИВ НА ПОЛІТИКУ ТА ЗАКОНИ

УЧАСТЬ ЯК СТРАТЕГІЯ ТА СЕРЕДОВИЩЕ НАВЧАННЯ СПРИЯЄ

- АКТИВНЕ ЗАЛУЧЕННЯ
- НАВЧАННЯ ЗА ПРИНЦИПОМ "РІВНИЙ-РІВНОМУ"
- КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ
- МЕХАНІЗМ ЗВОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ
- ПОСИЛЕННЯ МОТИВАЦІЇ

- РІЗНОМАНІТНІ ПЕРСПЕКТИВИ
- РОЗВИТОК НАВИЧОК
- ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЗАСВОЄННЯ
- ЗАСТОСУВАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ КОНЦЕПЦІЙ В ПРАКТИЧНИХ СИТУАЦІЯХ
- ПІДВИЩЕННЯ ВПЕВНЕНОСТІ В СОБІ
- НАВЧАЛЬНА СПІЛЬНОТА

РАМКИ ОСВІТИ В ГАЛУЗІ ПРАВ ЛЮДИНИ

НАВЧАННЯ

ПРО
УЧАСТЬ

ЧЕРЕЗ
УЧАСТЬ

ДЛЯ
УЧАСТІ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПУ УЧАСТІ НА РІВНІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1 ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОЄКТУВАННЯ

- Залучення зацікавлених сторін до планування
- Розробка навчальних програм громадянської освіти за участі громадськості (ЗМІСТ І МЕТОДИКА)

2 ВПРОВАДЖЕННЯ ТА МОНІТОРИНГ

- Застосування партисипативних методів і форматів (наприклад, командні проєкти)
- Залучення учасників(-ць) та інших зацікавлених сторін
- Адаптація програм на основі зворотного зв'язку з учасниками(-цями)
- Моніторинг рівнів участі

3 ОЦІНЮВАННЯ

- Спільні методи оцінювання (наприклад, експертна оцінка)
- Включення зворотного зв'язку від учасників(-ць) в оцінювання
- Навчання на основі оцінювання для покращення участі